

А. О. Єфремова,

Кримський економічний інститут
ДВНЗ „КНЕУ ім. В. Гетьмана”, м. Сімферополь

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРИМУ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Постановка проблеми. Ефективний розвиток галузей національної економіки передбачає вибір та обґрунтування певних напрямів здійснення інвестиційної діяльності, які б мали припустимий ступінь ризику, найменший вплив втручання на процес прийняття управлінських рішень, формували конкурентні переваги на ринку з позиції мінімізації витрат. Автономна Республіка Крим є привабливим регіоном інвестиційних вкладень для багатьох інвесторів, тому інвестиційна діяльність Криму викликає наукову зацікавленість вчених-економістів та практиків.

Аналіз останніх досліджень. Питання інвестицій в економічній літературі не нове, йому приділяється значна увага, його досліджують сучасні зарубіжні та українські дослідники, вивченню цієї економічної проблеми присвячено також праці класиків економічної теорії. Загальні проблеми інвестицій та інвестиційної діяльності розглядалися у роботах І. Бланка, Дж. М. Кейнса, М. Кісіля [1] В. Ковальова [2], А. Кузнецової [3], А. Маршалла, Д. Мілля, Л. Павлової, П. Самуельсона, А. Сміта, О. Стоянової, Р. Фатхутдінова, М. Фрідмана, Ф. Хайєка, Р. Шмалензі тощо.

Метою статті є дослідження впливу інвестиційної діяльності Автономної Республіки Крим на соціально-економічний розвиток регіону.

Основні результати дослідження. За 2010 — 2011 рр. Криму приділена значна увага з боку інвесторів: і вітчизняних, і іноземних. Завдяки інвестиційним внескам багато галузей автономії почали більш плідно розвиватися. За результатами комплексної оцінки соціально-економічного розвитку за 2010 р. Крим посів 4 загальне місце в усіх сферах соціально-економічного розвитку серед регіонів України (після м. Києва, Вінницької та Дніпропетровської областей) [5].

Упродовж 2010 р. наголошувалося на стійкій тенденції поліпшення рейтингового місця автономії завдяки інвестиціям. Зокрема, за підсумками січня-березня 2010 р. республіка посідала 25 місце, січня-червня — 20 місце, січня-вересня — 13 місце, а за підсумками року рейтингове місце покращало ще на 9 позицій — до 4 місця.

Більш конкретний аналіз інвестиційного стану Криму досліджується у нижчезазначених даних.

Сектор промислового виробництва. Об'єм виробленої промислової продукції за січень-лютий

2011 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року зріс на 16,2% (по Україні — на 10,5%).

За даними Мінекономіки АРК випуск промислової продукції на підприємствах переробної промисловості збільшився на 22,1% (по Україні — на 14,7%), на підприємствах з виробництва й розподілу електроенергії, води й газу — на 1,1% (по Україні — на 1,2%), у той же час на підприємствах добувної промисловості спостерігається падіння виробництва на 3,1% нижче за рівень минулого року (рис. 1).

За даними Мінекономіки АРК основні галузі переробної промисловості в звітному періоді збільшили обсяги виробництва: машинобудування — на 56,4%, хімічна і нафтохімічна промисловість — на 26,7%, виробництво іншої мінеральної продукції — на 33%.

Будівництво. Після негативної динаміки, в січні-лютому 2011 року в будівництві вперше, починаючи з серпня 2008 року, спостерігалися позитивні зміни: будівельними підприємствами виконані роботи на суму 220,6 млн. грн., що на 33,2% більше відповідного періоду минулого року (рис. 2).

Транспорт. Активізація виробничої діяльності підприємств промисловості і будівельної галузі, які є основними споживачами транспортних послуг, забезпечила в січні-лютому 2011 року зростання перевезень вантажів на 11,8% щодо рівня січня-лютого 2010 року. Приріст забезпечений в основному залізничним транспортом, об'єм вантажоперевезень якого зріс на 28%.

У перевезеннях пасажирів також відзначається приріст: об'єм пасажироперевозок в січні-лютому 2011 року склав 34,4 млн. чоловік, що на 2,9% перевищує рівень аналогічного періоду 2010 року. При цьому значно поліпшені показники роботи морського і тролейбусного транспорту: у звітному періоді цими видами транспорту перевезено на 26% і 15,1% відповідно більше пасажирів (рис. 3) [2].

Сільськогосподарський сектор. У січні-лютому 2011 року обсяг виробництва сільськогосподарської продукції зріс відносно аналогічного періоду минулого року на 4,2%. Зважаючи на сезонний характер виробництва рослинницької продукції, валова продукція сільського господарства формувалася виключно за рахунок виробництва продукції тваринництва.

За інформацією Міністерства економічного розвитку й торгівлі АРК зросло виробництво м'яса на

Рис. 1. Динаміка розвитку промисловості АПК в січні-лютому) 2010—2011 рр., [5]

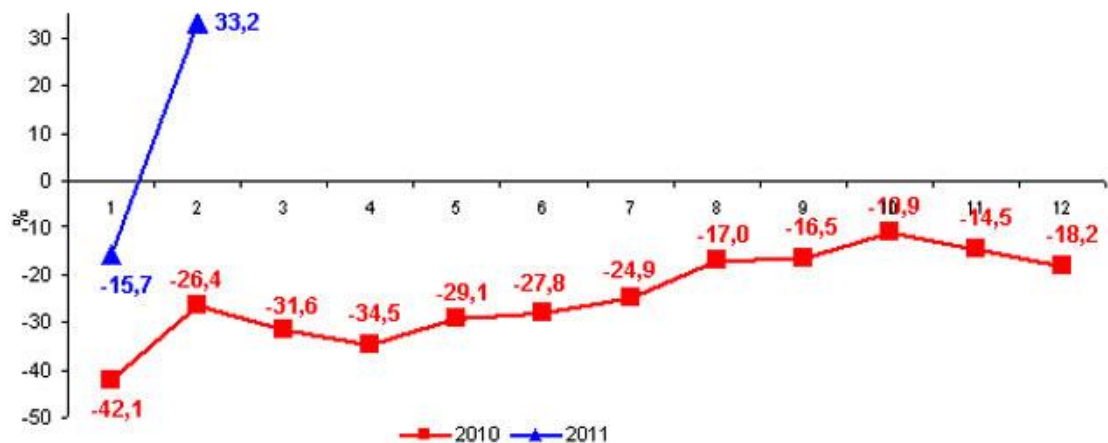

Рис. 2. Темп приросту (зниження) будівельних робіт в АПК за січень-лютий 2010—2011 рр., % [5]

Рис. 3. Темп приросту (зниження) перевезення вантажів і пасажирів в АПК за січень-лютий 2010—2011 рр., % [5]

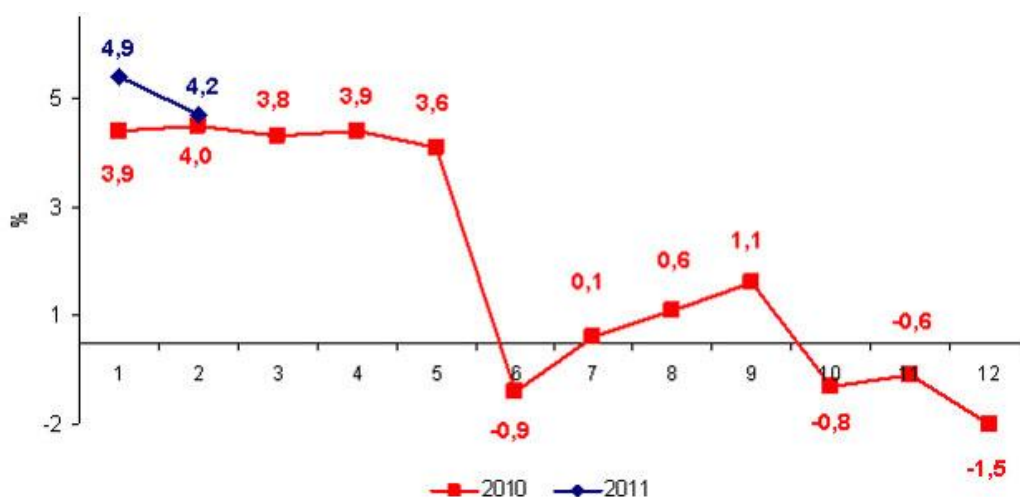

Рис. 4. Темп приросту (зниження) виробництва продукції сільського господарства в АРК за січень-лютий 2010 — 2011 рр., % [5]

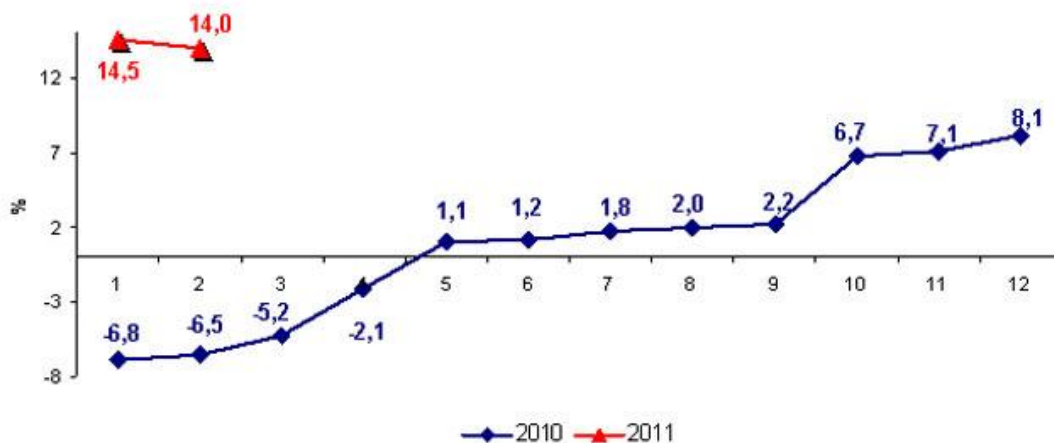

Рис. 5. Темп приросту (зниження) обороту роздрібно́ї торгівлі в АРК в порівнянних цінах за січень-лютий 2010 — 2011 рр., % [5]

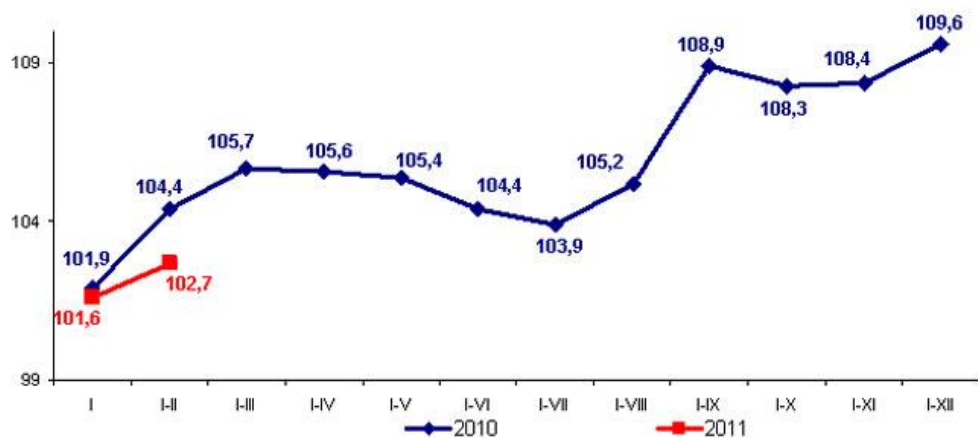

Рис. 6. Індекс інфляції в АРК (у % до грудня попереднього року) за грудень-лютий 2010 — 2011 рр., [5]

5% і склало 29,6 тис. тонн, виробництво яєць — на 24,4% і склало 123,2 млн. шт. (рис. 4) [1].

Стабільно зростають показники продуктивності сільськогосподарських тварин: середній надій молока на одну корову в звітному періоді на сільськогосподарських підприємствах склав 606 кг, що на 6,5% більше січня-лютого 2010 р., продуктивність курок-несучок зросла на 12,8% і склала 53 яйця.

Роздрібна торгівля. Обороти роздрібною торгівлею в січні-лютому 2011 р. склав 3 млрд. грн., що в зіставних цінах на 14% перевищує рівень січня-лютого 2010 р. (рис. 5).

Цінова ситуація. За даними Міністерства економічного розвитку й торгівлі АРК у лютому 2011 р. до грудня 2010 р. індекс споживчих цін склав 102,7% (аналогічний період минулого року — 104,4%) (рис. 6). За останній місяць ціни на споживчі товари зросли на 1,1% [3].

Доходи населення і ринок праці. Прийняті заходи щодо реалізації політики зайнятості в республіці дозволили в січні-лютому 2011 р. забезпечити тимчасовою зайнятістю за рахунок участі в суспільних роботах 840 осіб; надати можливість отримати нову професію або підвищити кваліфікацію 2,6 тис. осіб.

Курортно-рекреаційний комплекс. У січні-лютому 2011 р. кількість відпочиваючих склала 77,4 тис. осіб, що на 15,3% перевищує аналогічний показник минулого року. У санаторно-курортних і туристичних закладах відпочило 30,5 тис. чоловік, що на 18,1% більше аналогічного періоду минулого року.

Від курортних регіонів у звітному періоді надходження податкових платежів склали 354,1 млн. грн., що на 66 млн. грн. або на 22,9% більше, ніж за січень-лютий 2010 р., питома вага надходжень від курортних регіонів складає 40,9% всіх надходжень по Автономній Республіці Крим [4].

За загальним оглядом, автономія знаходиться в першій десятці серед регіонів України у сферах: державних фінансів і фінансових результатів діяльності підприємств — 2 місце, інвестиційній і зовнішньоекономічній діяльності — 4 місце, споживчого ринку — 7 місце.

Висновки. Таким чином, покращення стану інвестиційної діяльності Криму за визначений період 2010 — 2011 р. позитивно вплинуло на результати комплексної оцінки соціально-економічного розвитку: автономія посіла 4 загальне місце по всіх сферах соціально-економічного розвитку серед регіонів України. У подальшому напрямки інвестування можуть бути спрямовані на поліпшення роботи промислового курортно-рекреаційного секторів, для підвищення актуальних динамічних процесів у цих найважливіших для Криму сферах економіки.

Література

1. **Кісіль М. І.** Тенденції і напрямки активізації інвестиційного процесу / М. І. Кісіль // Економіка АПК. — 2008. — №4. — С. 66 — 71.
2. **Ковалев В. В.** Методи оцінки інвестиційних проектів / В. В. Ковалев. — М. : Финансы и статистика, 2009. — 144 с.
3. **Кузнецова А. Я.** Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності : монографія / А. Я. Кузнецова ; Інститут економічного прогнозування НАН України. — Л. : Львів. банків. ін-т НБУ, 2005. — 320 с.
4. **Маленко Е.** Інвестиційна привлекательність і її підвищення [Електронний ресурс] / Е. Маленко. — Режим доступу : // www.cfin.ru
5. **Статистична інформація** [Електронний ресурс]. — Сімферополь : Головне управління статистики в АРК, 2010. — С. 15. — Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua

Єфремова А. О. Вплив інвестиційної діяльності Криму на соціально-економічний розвиток

У статті проаналізовано вплив інвестиційної діяльності Криму на соціально-економічний розвиток таких галузей, як: промислове виробництво, будівництво, транспорт, сільськогосподарський сектор, роздрібна торгівля, цінова ситуація, ринок праці, курортно-рекреаційний комплекс.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, галузі економіки, соціально-економічний розвиток.

Єфремова А. А. Влияние инвестиционной деятельности Крыма на социально-экономическое развитие

В статье проанализировано влияние инвестиционной деятельности Крыма на социально-экономическое развитие таких отраслей, как промышленное производство, строительство, транспорт, сельскохозяйственный сектор, розничная торговля, ценовая ситуация, рынок труда, курортно-рекреационный комплекс.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, отрасли экономики, социально-экономическое развитие.

Yefremova A. O. Influence of investment activity of Crimea on socio-economic development

Influence of investment activity of Crimea is analysed on socio-economic development of such industries as an industrial production, building, transport, agricultural sector, retail business, price situation, labour market, курортно-рекреационный комплекс.

Key words: investments, investment activity, industries of economy, socio-economic development.

Стаття надійшла до редакції 11.12.2011

Прийнято до друку 24.02.2012